

Interpelláció a tanyai iskoláztatás körül mutatkozó nehézségek miatt

A szombati közgyűlés foglalkozik a nagyfontosságú interpellációval

(A Delmagyarország munkatársától) Érdekes interpellációt terjesztett Balogh István dr. alsótanyai plébános csütörtökön délelőtt Tukats Sándor dr. főispán elé, hogy azt a szombati rendkívüli közgyűlés tárgysorozatra fölvegyék. Az interpelláció kapcsolatban van azzal a tanyai gyakorlattal, amelyről a Delmagyarország már többször beszámolt, hogy az iskolához nyugdíjazás előtt álló tanerőket neveznek ki, akiknek betegeskedése miatt a tanyai iskoláztatás egyre sekélyesedik. Konkrét esetet említettünk a Rieger-iskolánál, ahol az oda-helyezett tanerő legutóbb is négy hétig beteg volt. Amíg a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban elintézhetik a helyettesítés kérdését, a gyermekek összevont osztályokban tanulnak, ami nem lehet olyan intenzív, mint egyébként, avagy a tanítás szünetel. Ugyanez a helyzet állott elő az alsóközponti gazdasági iskolánál is.

Balogh István dr. plébános sürgős interpellációjának az adott most időszerűsége, hogy csütörtökön délelőtt a plébánost fölkereste Szűcs István tanyai kapitány, aki a királyhalmi iskolánál panaszolta föl a fentemlített állapotot. Királyhalmán a gazdák anynyira mennek gyermekük iskoláztatásáért, hogy most a nagy hó miatt szekéren szedik össze a gyermekeket, akinek nincs szekere, azt is fölveszik és úgy szállítják őket reggelenként az iskolába. De hiába van a nagy lelkesedés,

mert karácsony óta Wagner Istvánné szabad-ságon van és az ottani tanítónő nem képes 65 gyermeket egymaga tanítani, egymaga mind-egyik gyermekkel foglalkozni. A tanyai kapitan a gazdák nevében kérte Balogh István dr. plébánost, mint az iskolagondnokság elnökét, hogy kérje meg Tukats Sándor dr. főispánt, vessenek véget ennek az állapotnak, amely nem szolgálja az iskoláztatásba vetett hit ápolását a tanyai magyarok lelkében.

Balogh István dr. interpellációja a következőképpen hangzik:

„Méltóságos Uram!

Van szerencsém mély tisztelettel sürgősen a következő interpellációt előterjeszteni:

Van-e tudomása Méltóságodnak arról, hogy az utóbbi esztendőben szinte gyakorlattá vált az a szokás, hogy tanyai iskolákhoz olyan tanerők nyernek kinevezést, akik közvetlenül nyugdíjazás előtt állanak?

Van-e tudomása Méltóságodnak ezzel kapcsolatban arról, hogy ez a rendszer egyrészt súlyosan érinti az államkincstár érdekeit, másrészt és főleg az ilyen áthelyezés a leghátrányosabban érinti a tanítás és nevelés érdekeit, mint most jelenleg az Alsóközponti Önálló Gazdasági Népiskolánál, Rieger-iskolánál és a királyhalmi iskolánál?

Mit szándékozik tenni Méltóságod mind az államkincstár érdekeinek védelmére, mind pedig a pedagógia szempontjainak biztosítására?”

Farsang, 1940

A szegedi fars nagy eseménye volt a csütörtöki Erdélyi Bál

(A Delmagyarország munkatársától) Az erdélyi hajnalhasadás ígéretét, üzenetét szikrázta a téli éjszakába az Erdélyi Bál ünnepi fénye csütörtökön este. A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének lelkes rendezésében minden esztendőben mementója volt az Erdélyi Bál annak az örök magyar igazságnak, hogy Erdély magyar volt és magyar marad! Az idén talán egy fokkal még ünnepesebb, ragyogóbb és vidámabb volt az Erdélyi Bál, a táncoskedvű fiatalság lelkében ott vibrált az erdélyi havasok hajnali üzenete... Talán nincs már olyan messze, hogy megszólalhat a kakas a székely testvérek pítvárában is és együtt ünnepelhetjük majd a föltámadás szent ünnepét azokkal a magyarokkal, akiknek csordulásig telt már a pohár odaát, az erdélyi havasok alján...

Az idén a Hungária-kávéház nagytermében rendezték meg a SzEPHE-bálat. A bálterem izléses díszítése mintha egy darab Erdélyt varázsolt volna a csillárok fényébe... Öröközöld nővények, fényfűzterek és az erdélyi vármegyék címerai díszítették a báltermet s az erdélyi ember szinte úgy érezte, mintha templomban lenne: a kolozsvári Mátyás-szobor hatalmas rajza ékeskedett a terem egyik főhelyén, míg a másik oldalon a nagyváradi Szent László-szobor képe volt látható. A Mátyás-szobor alapján mintha fénybűtűkkel szikrázott volna a fölirat: „Kolozsvár vissza-vár! s árpád házi szent királyunk lovasszobrának talapzatát ez a fölírás díszítette: „Szent László földjét nem lepheti be a gyom! Ebben a különös, szinte történelmi érdekességű bálteremben erdélyi szem nem maradhatott szárazon...

De csakhamar fölcsendült a vigasság muzsikája, egyre-másra érkeztek a bál vendégek. A fogadóbizottság Czák András dr. vezetésével kísértébe a terembe a notabilitásokat s a szebbnél-szebb estélyi ruhás hölgyvendégeket. Jóval 22 óra után nyitották meg az Erdélyi Bálat. A megnyitóra jelt az előkelőségek bevonulása adott, akiket kopjafás fiatalemberek vezettek be a bálterembe. Ott láttuk vitéz Silley Antal tábornok, hadtestparancsnokot, Baló József dr. rektort, Gelei József professzort, Ditrói Gábor és Várady Imre dékánokat, Schmidt Henrik professzort,

Batizfalvy János dr. orvosprofesszort, Abraham Ambrus dr.-t, a tanárképző főiskola igazgatóját, Lőrincz Ferenc dr. professzort, Zerdahelyi Sándor ezredest, Farkas Béla dr. professzort és másokat.

Az estély külön eseménye a székely népi táncok bemutatása volt. Hat székely népviseletbe öltözött, kedves fiatal pár megnyitótáncként elroptatta a „gölyás táncot”, majd a székelyruhás ifjak bemutatták a híres székely csördüngölőt. A táncoknak hatalmas sikere volt, a közönség tapsviharral jutalmazta Bogdány Eva-Hász Sándor, Buday Baba-Bíró István, Fóris Ida-Kőpeczy-Bóócz Mihály, Gerendi Ilona-Antal Gyula, Reinhold Alice-Kassay F. Tivadar, Veress Ilona-Bíró Gábor lelkes igyekezetét.

Ezután következett a nyitópárok fölvonulása, majd Bagoly Pál bálelnök Baló József dr. egyetemi rektortól engedélyt kért a bál megnyitására. A zenekar rázendített a nyitócárdás hangjaira s az „Ott, ahol a Maros vize megszé földön kanyarog...” kezdetű csárdás hangjaira ellejtették a megnyitótáncot a következő párok: Albert Kató-Antalfy György, Balogh Ida Kovács Ákos, Balogh Zsuzsa-Bátky László, Berei Nagy Judit-Fodor György, Budovszky Ibolya-Halmos György, Christoph Teri-Butkay Imre, Gresz Lili-Keresztes Mátyás, Pál Anna-Péntek József, Pongrácz Panka-Reiger J. Flórián, Schäfer Panni-Pál Endre, Szotyori Kata-Ravaszdy István, Zsiday Móci-Molnár Béla.

Most már általánossá vált a tánc, a zenekar egyre-másra játszotta a ropogós csárdásokat s a divatos, népszerű táncokat. A bálteremben nagyszerű hangulat uralkodott és ebben a vidám, igazi farsangi hangulatban folyt a bál kiváló kivirradtig...

A megjelent hölgyek közül az alábbiakat jegyezte föl a rendezőség: Armandola Erzsike, Adám Lola, Bally Mária, dr. Bányai Jánosné, Bauer Erzsébet, Bányai Ica, Dallos Magda, Daur Marica, Dér Nóra, Dér FABIÁNNÉ, Farkas Béláné, Farkas Gabi, Galgóczy Hermin, Gáspár Frigyesné, Gáspár Magda, Gellért Albertné, Gara Edit, Gogán Ibolya, Havas Erzsébet, özv. dr. Huber

Lászlóné, Hajós Margit, Hilkó Mária, Hévizy Hilda, Hepp Mária, Hepp Gyuláné, Jámor Györgyi, Klonkay Tübi, Ládaj Judit, Lieben Gabi, Letoris Hildegard, Lieber Gabi, Milota Jánosné, Milota Krisztina, Mateisz Pálné, Nagy Jancsika, Nagy Klári, Péntek Anna, Pandula Márta, Pengei Ilona, Papp Klára, Péntek Mandi, Redler Anna, Reinhold Alice, Reer Endréné, Stumpf Vilma, Schedl Eta, Schmidt Gegi, Svenn Magda, dr. Solti Jakabné, Saradi Bancik Izabella, Sultár Matild és Ica, Szász Mária, Szentsimoni Irén, Szöllőssy Ilona, Szilassy Klárka, Szilágyi Roza, Szilágyi Lajosné, Török Erzsé, Tókos Babi, Tirpács Mária, Textoris Hilda, Tibany Ilonka, Tókos Józsefné, Tóth Kata, Újvárosy Zoltánné, Vajda Sarolta, Velkey Mária, Vörös Anna, Woháner Olga, Veress Józsefné, Weisz Antalné, Vezedi Irénke, Veres Margit, Veres Adrika, Zelenka Erzsébet, Zajtai Lajosné, Zilahi Kiss Tiborné, Zilahi Kiss Magda.

Főiskolások és Medikusok báljára paróka- és baltusköcsönzés

és maszk készíttést vállal Róth színházi fodrász
Széchenyi-tér 3. Telefon 30-41.

SZINHAZ ÉS MŰVÉSZET

Kerpely Jenő gordonkaestje

Ezekben a komor és sötétfelhős időkben a muzsika és a költészet elhozza azokat a gyöngéd és bensőséges percek, amelyekben az emberi lélek megint rátalál és ráismer önmagára, amelyek meggyítják a sivar napokkal bilincseit és visszadják az embert az embernek. Ilyen perceket hozott Kerpely Jenő mélyről való zeneisége is, aki — az idei hangversenyévéad kényszerű hosszabb szünete után — csütörtökön este Kósa Györggyel együtt koncertezett a Tisza nagytermében. Kerpely Jenő a bensőséges muzsikusköltők közül való, akinek játékában elsősorban a zeneiség tengerei hullámanak azok számára, akiknek többet jelent és a lélek értelmét is jelent maga a gondolat, mint egy-egy hideg és gépszerűen sima technikai csodálat. A fehérfényű tűzjáték talán csodálatra ragad, mint a legtorozás lélekzetet elállító bravurja; a kevésbé felszínes és egyetlen szempillantásra nem is érzékelhető szemérmes és szenvedve kitaruló vallomás, megragad és tovább gyűrűzik-hullámoz a legrejtettebb emberi titkokig. Itt nincsenek modern pódiumra való északi fenyők, félelmetes fogaskerekűk buk-fencei, itt lehetnek kevésbé sima passzázások, kevésbé sisítergő kadenciák, de az egészből, magából a játékból, az újraélt költészetéből a mély és kivételes zeneiség hullámozik.

Egy nagy mult nagyszerű művészetének hatalmában hallottuk ezt a játékot, amely nem hozott újabb ezüsthényű tüneményeket, de idézte azt a költészetet, amely az emberért való és az emberhez szól. Ahogy Kósa Györggyel együtt Bachmaninoff g-moll Szonátáját újra megalkotta, szinte elálmódta és kibontogatta, ahogy Bach-Kodály két korálját a fenséges eszméhez emelte alázatosan, vagy ahogy Debussy-t dalolta, ez a nagy költői mult volt, amely finoman és hivalkodás nélkül újra megjelent. Breval Szonátájával kezdte tartalmas műsorát, majd egy-egy Schumann, Weber, Casella, Liszt és néhány Kerpely-kompozíció tette teljessé. Műsorát egy Debussy-preludé megismétlésével és ráadással kellett megtoldania. Kerpely Jenő mellett külön élményt és eseményt jelentett Kósa György zongorája, aki tullepve a finom és érzékeny kíséret hátrábbvonuló szerepét, maga is megragadó példáját adta a költészet és zeneiség legmegindítóbb perceinek. Szonáta-játéka, kulturája, pianista fölkészültsége éppen úgy, mint ideálisan tiszta és egyedül is jelentős kísérete méltán állott Kerpely Jenő gordonkájával mellett és idézte a kamara-játék eszmei stílusát. Igen, a zene nem a tűz-játékok és hideg bravurok boszorkánytánca, hanem valami abból a lélekből és abból a titokból, amely embert képes formálni az emberből.

(v. gy.)

A szegedi Városi Színház játérendje

Péntek: Jön a kegyelmes ur.
Szombat délután: A cigány.
Szombat este: Tisztességes Anna.
Vasárnap délután: Tisztességes Anna.
Vasárnap este: Tisztességes Anna.